

Aqqalu C.Jerimiassen
Atassut

UKA 2024/114-115
16. oktober 2024

Sulinermik inuussutissarsiuqartut sulinerup nalaani ullormut minuttini 30-ni timigissarsinnaatitaalissappata tamatuma namminersorlutik inuussutissarsiuqartunut pisortanullu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassaanik misissuinermik aallartitsinissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinermi taamatuttaaq tamatuma innuttaasut peqqissusiannut kingunerisassai taamatullu aamma inooriaatsimik pissuteqartumik nappaatit appariarnissaasa naatsorsuutigineqartup malitsigisaanik napparsimalluni sulinngitsoortarnerit Peqqinnissaqarfimmullu aningaasartuutit ikinnerulernerisa inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerannut sunniutissai qulaajarneqassapput. Misissuineq UKA 2025 nallertinnagu Inatsisartunut agguanneqassaaq.

Piffissaq sapaatip akunneranut nalinginnaasumik suliffiusartooq ullumikkut nalunaaquttap akunneri 40-sunit 35-inut appartinneqarpata, tamatuma aningaasatigut, inuiaqatigiinnut peqqissutsikkullu kingunerisassaanik misissueqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuineq UPA 2025 nallertinnagu Inatsisartunut agguanneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Sulinerup nalaani aalasinnaanissamut periarfissat ujartueqataaffigisinnaalluarpagut suleqataaffigalugillu Atassummiit, tassami maanna nunatsinni peqqissutsikkut aalanerpaarusunnermillu siunnerfeqarnitsinni anguniakkanut una siunnersuut imm.114 tulluurtuusoriinnarparput.

Taamaattorli annerusumik allaffissornikkut sulisuusunut tulluarnerusuusooq unattaq taarusullugu, tassami sanasooq ulloq naallugu silami illuliorluni ulapereersoq ullormut sulinermi nalaani akunnerup affaa qiteqqunnerminut atorunnerussagaa qularnanngimmat.

Naattukullammik taagaanni, immikkoortoq siulleq uani saqqummiunneqartoq suliffiup suussusaa aallavingalugu nalimmassarneqarpat aporfissaqarsorinngilarput misissussallugu ataatsimiitsitaliami.

Immikkoortoq 115 saariaraanni: Sulisarneq sooq nunat allat aallaavingalugit ilusilersussuarput? Uaguunngila tassani ilusilersuisussat? Allat qanoq suleriuseqarneri pinnagit.

Akunnerit 35-it suliffiusalernissaannut eqqunneqarsinnaaneranut isuma soorunami siunnerfimmini ajortuunngilaq, taamaattorli uani apeqquusernartoq tassaattipparput; ilumut nunatsinnut taanna periuseq pitsaasumik kinguneqassua?

Atassummiitaaq eqqarsarnartitartut aajuna; sooruna avataaniit pissutsit nalimmassarfingalugit eqqarsartariuseqartarniartugut tamatigut?

Apeqqusinngilluinnassuarput namminersortut pisinnaatitaaffii, namminersortut sulisuminnut pissutsit eqqussaat ataqquilluinnarpagut, taakkulu namminneq qaqugukkulluunniit sulisuminnut pitsaanerpaasorisaminnik ilusilersuisinnaanissaannut akulerunnaversaartarnissarput annerpaamik pingaartuuvoq. Taakkulu akunnernut 37-inut sapaatip akunneranut sulisarnerit misiliutigisimagaat nersualaaginnarsinnaavagut.

Nunarput isorartoqaaq assigiinnegeqaarlu, kujaterpiaaniit avanersuarmut, kangianiit kitaanut. Qaasuitsup killeqarfianiit avannamut kaperlaffiusartumi seqinermullu kaaviinnarfiusartumi pissutsit.

Qaasuitsup killeqarfiata avannaatungaani, upernalerfiani aasarissineranilu seqernup kaaviinnalerfiani immaqa sulineq tamatigut naammassisaqarfiusinnaanera naammaginaannartarpoq.

Nunat allat qivianeqartut uani siunnersuummi malunnarpoq, sulinerullu pitsanngoriaatai eqqartorneqarlutik, soorlu uippakajaarnerit annikinneruleneri, suliffimmullu naammagisimaarinninnerup qaffasinnerulenera.

Soorlumi taaneqartoq allani, Islandimi, Spaniami Japanimilu suleriutsit allanngorneqarsimasut. Ila Akunnerit sivikilligaat, ilaasalu ullut suliffiusut ikiligaat sisamaannngortillugit.

Taakkuli nunaminnut nalimmassaallutik ullut suliffiusartut suliffiusartullu akunnerit sivilissusaat aaqquissuuppaat. Taava sooq uagut taakkua malillugit aaqquiniarsarissuugut.

Oqareernitsituut, inuuffigaarput nuna angigaartorsuaq assigiinnegeqisorlu. Suliffiillu akunnerit, imaluunniit ullut suliffiusut aaqquissussagutsigit, nunatsinni ataasiinnarmik ilusilernissaa soorlu tulluavinngitsaq.

Nunatta kujataani nunaateqarnermik savaateqarnermillu annertuumik ingerlatsiffiusumi, Qeqertarsuup tunuani aalisarnermik annertuumik ingerlatsiffiusumi, avannaarsuani annertuumik piniarnermik inuussuteqarfiusumik, qanoq ittoruna suleriuseq nassaarisariaqaripput? Piffissaasorinarnerunngila tamanna apeqquut akissutisiniassallugu?

Aali Atassutip oqaaseqaataa, malugilaarsiuk, aaliuna pitusimaniaannartutut qallunaannguartutullu tikkuarniarneqartartugut, uagutsinni pingaarnerpaaq tassaavoq nunaqqatitta pitsaanerpaamik atungassaqaarnissaat, soorlumi siulittaasoqqaaterput Lars Chemnitz oqarsimasoq: “Politikkerinngoraanni imaassanngilaq inuk qaffattoq, kiffartuussissaaq”.

Oqaatsit isumatuut suli qangamit akisuaneri tusaasuusillugit, aaliangersaanissat maanna inuiaqatigiinnut ujartortariaqarpagut pitsaanerpaasorisagut. Oqarta assersuutigalugu, Upernaviup eqqaani kaperlaap nalaani tunisinissamut aalisareernermi ilaanni eqqaaneqartartoq qaammarseqqaartariaqarneq pillugu kingusinaartoqartarsimasoq. Taava sooq tunitsiviup

ammasarnini nalimmassaannassanngilai tassani? Ila 8-16 upperisarsiutitut atortariaqanngilarput, aamma sulisarnermut piffissat avataaniit ilikkarsimasagut kisiisa kisaqqaaffiguarariaqanngilagut illernartunnguatut pillugit.

Pikkorinnerusariaqarpugut qiviassallugu uagutsinnut suna suleriuseq tulluunnerpaasinnaansoq, soorlu seqerngup kaaviinnalerfiani sulisarfiit nalunaaqutaasa pisortat suliffeqarfiini nikisinneqarsinnaaneri. Aasarissineranimi seqernup qullasinnerpaaffiani angalaarnerit ulloq unnuarlu apeqqutaavallaarunnaarsillugit piulersarmata, taassumallu malittaaniit ullaarnganiit sulisarnerit eqeersimaassuserlu naammaannartumik inissisimakkajullutik, soraarnissarlu qilanaaralugu sulisarnerit takussaakkajunnerullutik.

Siunertaq kusanartoq ilaana ajorinngilarput, kisiannili siunertaq isumarlu kusanartoq tassaaqqinnaartariaqanngilaq angusassaqarfiusoq pitsaanerpaamik.

Tamannalu pillugu Atassummiit imm.115-imut allannguutissamik ima oqariartuuteqarumavugut: ***“Kalaallit nunaanni suliffeqarnikkut sumiiffiit aallaavingalugit akunnerillu suliffiusut qanoq ilusilerneqarsinnaanerinut nunatsinnut inuiaqatigiinnullu tulluussaansissamut siunertaqartumik naalakkarsuisut nalunaarusiussasut. Nalunaarusiaq UPA2025 nallertinnagu agguanneqassasoq”.***

Taamatut Atassummiit oqaaseqarluta, imm.114 taperserlugu imm.115-ili allannguutissatut siunnersuuteqarfingalugu Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu ataatsimiitsitaliamut ingerlatitsisoqassasoq innersuussaarpugut.